

Vol. XV
Secretele
închisorilor românești
De la Ceaușescu și Râmăru la Cristi Borcea

Colecția ISTORII SECRETE
prezentată de Dan-Silviu Boerescu

Colecția: **ISTORII SECRETE**
Coperta: Stelian BIGAN

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BOERESCU, DAN-SILVIU

**Secretele închisorilor românești : docu-drame și mituri
contemporane însoțite de consemnări din presă / evocate de**
Dan Silviu Boerescu. - București : Integral, 2018

Conține bibliografie
ISBN 978-606-992-102-9

94

© INTEGRAL, 2018

Editor: Costel POSTOLACHE
Tehnoredactor: Stelian BIGAN

Tiparul executat la tipografia Editurii *Paralela 45*

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări,
fără acordul scris al editorului, este strict interzisă
și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-992-102-9

Secretele închisorilor românești

De la Ceaușescu și Râmăru la Cristi Borcea

Docu-drame și mituri istorice
însoțite de consemnări din presă
prezentate de Dan-Silviu Boerescu

INTEGRAL

Sumar

**Cele mai spectaculoase evadări din închisorile românești:
Serdariu și mătușa lui Caragiale, lichidarea teologului-circar Pantazescu,
Pantelimon – ultimul haiduc, Max Goldstein – teroristul ciung,
„elegantul” Tomescu, fiorosul Berilă și bandiții de după 1990 / 7**

**Epopeea pidosnică a comuniștilor de la Doftana:
iubirile secrete ale tânărului Nicolae Ceaușescu / 31**

**Piloții americani din Al Doilea Război Mondial –
„pușcărie” de lux / 39**

**Martirii închisorilor comuniste:
Maniu, Mihalache, Brătianu, Părintele Galeriu,
Arsenie Boca și alți slujitori ai bisericii / 43**

**„Experimentul Pitești” –
ultima limită a dezumanizării / 75**

**Teoria conspirației și inexistența
locului de veci al lui Râmaru / 95**

**Iubirile de după gratii –
Borcea la Poarta Albă / 105**

Lămuriri bibliografice / 119

Cele mai spectaculoase evadări din închisorile românești: Serdariu și mătușa lui Caragiale, lichidarea teologului-circar Pantazescu, Pantelimon – ultimul haiduc, Max Goldstein – teroristul ciung, „elegantul” Tomescu, fiorosul Berilă și bandiții de după 1990

Henri Charrière, alias Papillon, sau Edmond Dantès, alias Conte de Monte Cristo, au corespondenți și în personajele reale care au reușit evadări spectaculoase din închisorile românești.

Modul ingenios în care banditul bucureștean Iorgu Serdaru a jefuit-o pe o mătușă a lui Ion Luca Caragiale (vară primară cu mama scriitorului) ar merita un premiu de originalitate!

Nu a primit acest premiu decât simbolic, autorul acestei tâlhării din ianuarie 1878 fiind prezentat ca un veritabil „star” de publicațiile vremii, iar Eminescu dedicându-i o baladă – *Marele Vestit Banditul Sărdariu* – rămasă, însă, ascunsă între

manuscrisele poetului. Dar fascinația poetului pentru acest personaj, mult mediatizat de presa vremii a fost una cât se poate de reală. Ziarele din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, dedicau adesea prima pagină reportajelor în care erau descrise acțiunile spectaculoase ale răufăcătorilor care acționau în orașul București. „Una dintre primele apariții în gazete ale lui Iorgu Serdaru s-a produs în ianuarie 1878, în urma unei tâlhării mai puțin obișnuite. După cum relatează *Resboiul*, o anumită doamnă Mumuleanu fusese abordată de mai mulți indivizi, preținși polițiști, care susțineau că s-ar fi aflat în urmărirea banditului Serdaru. După ce s-au asigurat că nu vor fi deranjați, aceștia au amenințat-o pe doamna Mumuleanu cu un revolver, furând, printre altele, cinci mii de lire și zece mii de galbeni în hârtii. Unul dintre inventivii tâlhari era chiar Iorgu Serdaru, care a lăsat procurorului un bilet semnat chiar de el: *La neaperata trebuință ce-am avut am făcut un împrumut forțat la d-na Mumulenu de cinci-spre-dece mii galbeni.*”

Știrea despre originala tâlhărie și mesajul ironic lăsat de bandit la locul faptei a făcut deliciul majorității ziarelor centrale, care i-au acordat spații ample, transformându-l pe Serdaru, peste noapte, într-un erou imprevizibil.

Odiseea creativului bandit nu s-a sfârșit, însă, o dată cu depistarea și întemnițarea sa. Pentru furtul asupra doamnei Momulo/Mumule(a)nu, Serdaru n-a stat însă prea mult închis: „În august 1878, reușea deja să evadeze – a doua sa evadare. Evadările nu erau oricum evenimente neobișnuite în epocă; câțiva dintre cei mai cunoscuți răufăcători aveau cel puțin o evadare la activ. Serdaru a profitat, astfel, de neatenția gardienilor și a fugit prin aceeași fereastră prin care

scăpase și Pantazescu, autorul furtului spectaculos de la muzeul de antichități”.

După evadare, tâlharul a fugit din țară, încercând să-și piardă urma, așa că, pentru o vreme, Iorgu Serdaru a ieșit din atenția presei. A rătăcit, se pare, prin Bulgaria și a ajuns apoi în Rusia. Transfugul nu și-a pierdut proastele obiceiuri, în consecință, în 1881, a fost prins și arestat la Odessa pentru furt, dar autoritățile rusești au fost de acord să-l extrădeze doar după ce își va fi ispășit pedeapsa de un an închisoare. Presa începea să redescopere cazul de senzație. Potrivit unui articol din *Resboiul*, în iunie 1882 au fost demarate demersurile pentru extrădarea tâlharului, în articolul cu pricina Serdaru fiind denumit „vestitul căpitan de bandiți”. Extrădarea lui Serdaru întârzia însă pentru că fusese trimis pe jos de la Odessa spre granița cu România și existau deja temeri că ar putea evada. În ciuda acestora, la sfârșitul lunii iunie 1882, Serdaru a fost predat autorităților din România, prilej pentru publicațiile epocii de a contura biografia banditului.

Articolul de o coloană din *Resboiul*, intitulat chiar „Banditul Serdaru”, este – potrivit documentatului site www.historia.ro – identic cu cel publicat de *Națiunea*, cuprinzând câteva dintre cele mai importante acțiuni ale sale: evadarea din august 1878, asasinarea unui anume Zaplan în Prahova, spargerea din 1874 comisă în prejudiciul doamnei Drugănescu, tâlhăria din 1877 căreia i-a căzut victimă doamna Ogrăzeanu și tâlhăria din ianuarie 1878, care a vizat-o pe doamna Momulo/„Momuleanu”. Lista faptelor criminale comise de Serdaru scotea la iveală un amănunt revelator legat de activitatea sa: tâlharul prefera, de obicei, să atace femei bogate, văduve sau, în general, singure, ale căror situații

materiale le analiza foarte atent, după care o perioadă le urmări zi de zi, studiindu-le cu atenție programul și drumurile în oraș, la cumpărături, la medic sau la cimitir. Evident, efectua o recunoaștere detaliată și a reședințelor victimelor sale viitoare, analizându-le casele și grădinile, stabilindu-și în caz de necesitate căile de retragere. Serdaru era un bandit meticolos, care lucra „ca la carte”, nu sub imperiul grabei.

În noiembrie 1875, în Senatul României a avut loc un furt mai puțin obișnuit, care a rămas în istoria poliției române. Tezaurul „Cloșca cu puii de aur”, expus într-una dintre sălile instituției a fost furat, hoțul decupând o gaură în tavanul clădirii. Hoțul a fost prins în scurt timp de polițiști. Acesta vizitase Senatul, iar după încheierea programului s-a ascuns în clădire. În timpul cercetărilor, a declarat polițiștilor că a vrut să rămână în istorie drept „cel mai celebru hoț”. Închisoarea în care era închis hoțul Pantazescu a fost luată cu asalt de ziaristi, care doreau să obțină interviuri de la „cel mai celebru hoț”. Profitând de faptul că gardienii nu mai închideau celula în care era încarcerat, Pantazescu a reușit să fugă din închisoare, după ce a îmbrăcat un costum nou, primit cadou pentru un interviu. A fost prins după șapte ore de polițiști.

Între timp, presa a întors cazul pe toate fețele. În dimineața zilei de 21 noiembrie 1875, gardianul de serviciu al Senatului României a observat că Tezaurul „Cloșca cu puii de aur”, care era expus într-una dintre sălile cancelariei, dispăruse, iar deasupra locului gol se găsea, mândră, sfidătoare, o gaură în tavan.

Poliția l-a prins repede pe acest Pantazescu, un lunatic care dorea să devină celebru. Acesta participase la sesiunea parlamentară, se ascunsese în clădire, iar în timpul nopții se apucase să găurească tavanul. Pentru a nu alarma gardienii,

Pantazescu lăsase molozul să cadă într-o umbrelă. Apoi, cu ajutorul unei frânghii, se coborâse în gol și furase tezaurul.

Presa vremii nota că oamenii au luat cu asalt curtea poliției, pentru a vedea dacă tezaurul a fost recuperat. Profitând de faptul că a sa celulă era în permanență deschisă și nemaiputând face față interviurilor solicitate de ziariști, Pantazescu s-a îmbrăcat într-un costum nou, pe care îl primise drept „atenție” pentru un interviu, a motivat că este așteptat la anchetă și a șters-o englezește. A fost prins în șapte ore, dar, de frica unui scandal monstru, poliția a tăcut mâlc...

Timp de aproape un secol, comoara uluitoare descoperită în 1837 la Pietroasa și făcută cunoscută în Europa de Alexandru Odobescu a fost considerată cel mai important tezaur arheologic al lumii moderne, doar găsirea relicvelor din mormântul lui Tutankhamon în anul 1923 depășind-o ca semnificație și valoare.

Valoarea tezaurului era considerabilă chiar dacă jumătate din cele aproape 40 kilograme de aur descoperite inițial fuseseră pierdute, furate sau deteriorate (de pildă, tipsia de 7,6 kilograme fusese ruptă în patru și restaurată grosolan, iar 10 piese, cântărind aproape 21 kilograme, au fost furate de la bun început și n-au mai fost recuperate niciodată). Cel care a cercetat din punct de vedere științific „Cloșca cu puii de aur”, legându-și totodată numele de destinul ei internațional, a fost marele cărturar Alexandru Odobescu. Chiar și așa, descompletate și deteriorate, piesele care ajung, într-un final, la Odobescu sunt considerate de acesta suficient de reprezentative pentru arheologia și, în sens larg, cultura românească încât „valoroasa descoperire să fie expusă în standul României la Expoziția Universală de la Paris din 1867, fapt care

s-a și întâmplat. Alături de alte exponate valoroase, Tezaurul de la Pietroasa a fost solicitat să fie expus și la Londra spre a fi vizionat de publicul de acolo. Prin urmare, Odobescu a dus tezaurul în capitala britanică, unde a rămas până în primăvara anului 1868. În acest timp, în țară, Cezar Bolliac, invidios probabil pe succesele lui Odobescu, a publicat în *Trompeta Carpaților* o serie de articole care de care mai bombastice și neadevărate, în care se spunea că tezaurul ne-a fost vândut străinilor, iar Odobescu este un hoț al patrimoniului național”.

În fine, periplul european se încheie în 1868, iar „Cloșca cu puii de aur” ajunge să fie expusă din nou la Muzeul Național de Antichități din București. După câțiva ani, un alt eveniment tulbură destinul comorii. În dimineața zilei de 21 noiembrie 1875, tezaurul, care era expus într-una din sălile cancelariei Senatului, a dispărut. Deasupra vitrinei în care fusese expus se putea observa o gaură în tavan, suficient de mare pentru ca un om de constituție medie să se poată strecura prin ea, ceea ce se și întâmplase de fapt. S-a dovedit că „aurul străvechi găsit în coasta Muntelui Istrița a strălucit seducător în ochii lui Grigore Pantazescu, un fost seminarist și lucrător la circ, care, pătrunzând prin acoperișul clădirii, a furat piesele. Hoțul a fost descoperit după puțin timp, obiectele tezaurului s-au recuperat, inclusiv colanul și o bucată din taler pe care Pantazescu le pierduse în zăpadă, în noaptea furtului, 19 spre 20 decembrie 1875, zăpada fiind foarte mare în București. În acest nou periplu, unele piese din tezaur au suferit alte deteriorări. Autorul furtului a stat șase ani în pușcărie și, în mod misterios, cu doar câteva zile înainte de eliberare, a fost împușcat mortal în timp ce se pare că voia să evadeze”(?!?)...